

	Moskwa	Waszyngton	Londyn	Meksyk
Brazylia	1982 07 26		1982 07 26	1982 07 26
Nauru			1982 07 26	

Ponadto podaje się do wiadomości, że wymieniona konwencja weszła w życie dnia 30 sierpnia 1975 r. w stosunku do pierwszych piętnastu państw, a w stosunku do pozostałych weszła w życie trzydziestego dnia po

złożeniu odpowiedniego dokumentu ratyfikacyjnego lub dokumentu przystąpienia.

Minister Spraw Zagranicznych: w z. J. Wierjacz

48

KONWENCJA KONSULARNA

między Rządem Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej a Związkową Radą Wykonawczą Skupsztyny Socjalistycznej Federacyjnej Republiki Jugosławii,

podpisana w Warszawie dnia 2 grudnia 1982 r.

W imieniu Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej

RADA PAŃSTWA
POLSKIEJ RZECZYPOSPOLITEJ LUDOWEJ

podaje do powszechnej wiadomości:

W dniu 2 grudnia 1982 r. została podpisana w Warszawie Konwencja konsularna między Rządem Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej a Związkową Radą Wykonawczą Skupsztyny Socjalistycznej Federacyjnej Republiki Jugosławii w następującym brzmieniu:

KONWENCJA KONSULARNA

między Rządem Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej a Związkową Radą Wykonawczą Skupsztyny Socjalistycznej Federacyjnej Republiki Jugosławii.

Rząd Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej

Związkowa Rada Wykonawcza Skupsztyny Socjalistycznej Federacyjnej Republiki Jugosławii,

dążąc do rozwijania stosunków konsularnych i przyczynienia się przez to do dalszego pogłębienia przyjaznych stosunków między obydwojma Państwami,

postanowiły zawrzeć niniejszą konwencję konsularną i w tym celu wyznaczyły pełnomocników:

Rząd Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej —

Mariana DMOCHOWSKIEGO, Podsekretarza Stanu w Ministerstwie Spraw Zagranicznych,

Związkowa Rada Wykonawcza Skupsztyny Socjalistycznej Federacyjnej Republiki Jugosławii —

Millvoja MAKSICA, Ambasadora Nadzwyczajnego i Pełnomocnego Socjalistycznej Federacyjnej Republiki Jugosławii w Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej,

którzy po wymianie swych pełnomocnictw uznanych za dobre i sporządzone w należytej formie zgodzili się na następujące postanowienia:

Część I

Definicje.

Artykuł 1

Do celów niniejszej konwencji następujące wyrażenia mają niżej określone znaczenie:

- a) „urząd konsularny” — oznacza każdy konsulat generalny, konsulat, wicekonsulat lub agencję konsularną;
- b) „okręg konsularny” — oznacza terytorium wyznaczone urzędowi konsularnemu do wykonywania funkcji konsularnych;
- c) „kierownik urzędu konsularnego” — oznacza osobę powołaną do działania w tym charakterze;
- d) „urzędnik konsularny” — oznacza każdą osobę, łącznie z kierownikiem urzędu konsularnego, powołaną w tym charakterze do wykonywania funkcji konsularnych;
- e) „pracownik konsularny” — oznacza każdą osobę wykonującą czynności administracyjne lub techniczne urzędu konsularnego;
- f) „członek personelu służby” — oznacza każdą osobę zatrudnioną w służbie domowej urzędu konsularnego;
- g) „członkowie urzędu konsularnego” — oznacza urzędników konsularnych, pracowników konsularnych oraz członków personelu służby;
- h) „członkowie personelu konsularnego” — oznacza urzędników konsularnych poza kierownikiem urzędu konsularnego, pracowników konsularnych oraz członków personelu służby;

- i) „członek personelu prywatnego” — oznacza każdą osobę zatrudnioną wyłącznie w służbie prywatnej członka urzędu konsularnego;
- j) „członkowie rodziny” — oznacza małżonka członka urzędu konsularnego, ich dzieci i rodziców, pod warunkiem że pozostają we wspólnocie domowej z członkiem urzędu konsularnego i są na jego utrzymaniu;
- k) „obywatel” — oznacza osobę fizyczną i odpowiednio również osobę prawną;
- l) „pomieszczenia konsularne” — oznacza budynki lub części budynków i tereny przyległe do nich, niezależnie od tego, czyją są własnością, używane wyłącznie do celów urzędu konsularnego;
- m) „archiwa konsularne” — oznacza wszystkie pisma, dokumenty, korespondencję, książki, filmy, taśmy magnetofonowe i rejestry urzędu konsularnego, jak również materiały szyfrowe, kartoteki oraz meble przeznaczone do ich zabezpieczenia i przechowywania;
- n) „korespondencja urzędowa” — oznacza wszelką korespondencję odnoszącą się do urzędu konsularnego i jego funkcji;
- o) „statek Państwa wysyłającego” — oznacza każdą jednostkę pływającą, upoważnioną do podnoszenia bandery Państwa wysyłającego i zarejestrowaną w tym Państwie zgodnie z jego prawem, z wyjątkiem okrętów wojennych;
- p) „statek powietrzny Państwa wysyłającego” — oznacza każdą jednostkę latającą, zarejestrowaną zgodnie z prawem Państwa wysyłającego i uprawnioną do używania odznaki przynależności tego Państwa, z wyjątkiem wojskowej jednostki latającej.

Część II

Ustanawianie urzędów konsularnych oraz mianowanie urzędników i pracowników konsularnych.

Artykuł 2

1. Urząd konsularny może być ustanowiony na terytorium Państwa przyjmującego jedynie za zgodą tego Państwa.
2. Siedziba urzędu konsularnego, jego klasa i okręg konsularny są ustalane przez Państwo wysyłające i podlegają aprobacji Państwa przyjmującego.
3. Późniejsze zmiany siedziby urzędu konsularnego, jego klasy i okręgu konsularnego mogą być dokonywane przez Państwo wysyłające jedynie za zgodą Państwa przyjmującego.
4. Uprzednia wyraźna zgoda Państwa przyjmującego jest również wymagana dla otworzenia biura stanowiącego część istniejącego urzędu konsularnego poza jego siedzibą.

Artykuł 3

1. Urzędnikiem konsularnym może być jedynie obywatel Państwa wysyłającego nie mający w Państwie przyjmującym stałego miejsca pobytu.
2. Urzędnik konsularny nie może wykonywać w Państwie przyjmującym żadnej działalności zawodowej lub handlowej o charakterze zarobkowym poza swoimi funkcjami konsularnymi.

Artykuł 4

Kierownik urzędu konsularnego jest mianowany przez Państwo wysyłające i dopuszczony do wykonywania swych funkcji przez Państwo przyjmujące.

Artykuł 5

1. Państwo wysyłające zaopatruje kierownika urzędu konsularnego w dokument posiadający formę listów komisyjnych lub podobnego dokumentu, wystawiony w związku z każdą nominacją, stwierdzający jego charakter urzędowy i wskazujący w zasadzie jego imiona i nazwisko oraz kategorię i klasę, jak również okręg konsularny i siedzibę urzędu konsularnego.

2. Państwo wysyłające przekazuje listy komisyjne lub podobny dokument w drodze dyplomatycznej lub innej stosownej drodze rządowi Państwa, na którego terytorium kierownik urzędu konsularnego ma wykonywać swe funkcje.

Artykuł 6

1. Kierownik urzędu konsularnego zostaje dopuszczony do wykonywania swych funkcji na mocy upoważnienia Państwa przyjmującego, zwanego „exequatur”, bez względu na formę tego upoważnienia.

2. Po przekazaniu listów komisyjnych lub podobnego dokumentu mianowania kierownika urzędu konsularnego Państwo przyjmujące niezwłocznie udziela exequatur.

3. Państwo, które odmawia udzielenia exequatur, nie jest obowiązane do podania Państwu wysyłającemu przyczyn odmowy.

Artykuł 7

Do czasu udzielenia exequatur kierownik urzędu konsularnego może być tymczasowo dopuszczony do wykonywania swych funkcji. W takim przypadku mają zastosowanie postanowienia niniejszej konwencji.

Artykuł 8

Z chwilą gdy kierownik urzędu konsularnego zostanie dopuszczony, choćby tymczasowo, do wykonywania swych funkcji, Państwo przyjmujące powinno niezwłocznie zawiadomić o tym właściwe organy okręgu konsularnego i zapewni zastosowanie odpowiednich środków, aby umożliwić mu wykonywanie funkcji urzędowych oraz korzystanie z ułatwień, przywilejów i immunitetów, przewidzianych w niniejszej konwencji.

Artykuł 9

1. Jeżeli kierownik urzędu konsularnego nie może wykonywać swych funkcji z jakichkolwiek przyczyn lub jeżeli jego stanowisko nie jest obsadzone, Państwo wysyłające może czasowo powierzyć funkcje kierowania urzędem konsularnym jednemu ze swych urzędników konsularnych w Państwie przyjmującym lub członkowi personelu dyplomatycznego swego przedstawicielstwa dyplomatycznego w tym Państwie.

2. Imię i nazwisko osoby wyznaczonej tymczasowo do pełnienia obowiązków kierownika urzędu konsularnego zgodnie z ustępem 1 będzie notyfikowane uprzednio

ministerstwu spraw zagranicznych Państwa przyjmującego.

3. Tymczasowemu kierownikowi urzędu konsularnego przysługują ułatwienia, przywileje i immunitety, z jakich korzysta kierownik urzędu konsularnego zgodnie z niniejszą konwencją.

Artykuł 10

1. Państwo wysyłające niezwłocznie notyfikuje w drodze dyplomatycznej Państwu przyjmującemu o:

- a) nominacji członka urzędu konsularnego, jego przybyciu do urzędu konsularnego po mianowaniu, jego ostatecznym wyjeździe lub o zakończeniu funkcji oraz o wszystkich dalszych zmianach mających wpływ na jego status, które mogą powstać w czasie jego zatrudnienia w urzędzie konsularnym;
- b) przybyciu i ostatecznym wyjeździe członka rodziny oraz o tym, że jakaś osoba staje się lub przestaje być członkiem rodziny;
- c) przybyciu i ostatecznym wyjeździe członka personelu prywatnego oraz o zakończeniu jego służby;
- d) zatrudnieniu i zwolnieniu osoby zamieszkałej w Państwie przyjmującym jako pracownika konsularnego lub członka personelu prywatnego.

2. Jeżeli jest to możliwe, przybycie lub ostateczny wyjazd należy notyfikować również uprzednio.

Artykuł 11

1. Właściwy organ Państwa przyjmującego wydaje bezpłatnie każdemu urzędnikowi konsularnemu dokument stwierdzający jego tożsamość i stanowisko.

2. Postanowienia ustępu 1 stosuje się także do pracowników konsularnych oraz członków personelu służby, pod warunkiem że osoby te nie są obywatelami Państwa przyjmującego ani nie posiadają w tym Państwie stałego miejsca pobytu.

3. Postanowienia ustępu 1 stosuje się także do członków rodzin oraz członków personelu prywatnego, pod warunkiem że osoby te nie są obywatelami Państwa przyjmującego ani nie posiadają w tym Państwie stałego miejsca pobytu, ani nie wykonują w tym Państwie pracę o charakterze zarobkowym.

Artykuł 12

1. Państwo przyjmujące może w każdej chwili zawiadomić Państwo wysyłające, że urzędnik konsularny jest persona non grata lub że jakkolwiek inny członek personelu konsularnego jest osobą niepożądaną. Wówczas Państwo wysyłające, odpowiednio do przypadku, albo odwoła daną osobę, albo położy kres jej funkcjom w urzędzie konsularnym.

2. Jeżeli Państwo wysyłające odmawia wypełnienia lub nie wypełnia w rozsądnym terminie swych obowiązków wynikających z ustępu 1, Państwo przyjmujące może, odpowiednio do przypadku, albo cofnąć exequatur danej osoby, albo przestać ją uważać za członka personelu konsularnego.

Artykuł 13

Funkcje członka urzędu konsularnego ulegają zakończeniu między innymi przez:

- a) notyfikację przez Państwo wysyłające Państwu przyjmującemu, że funkcje danej osoby uległy zakończeniu;
- b) cofnięcie exequatur;
- c) notyfikację przez Państwo przyjmujące Państwu wysyłającemu, że Państwo przyjmujące przestało uważać tę osobę za członka personelu konsularnego.

Część III

Ułatwienia, przywileje i immunitety.

Artykuł 14

1. Państwo przyjmujące w pełni umożliwia urzędnikom konsularnym i urzędnikom konsularnym wykonywanie ich funkcji i zastosuje odpowiednie środki, aby mogli oni korzystać z ułatwień, przywilejów i immunitetów przewidzianych w niniejszej konwencji.

2. Państwo przyjmujące będzie traktowało członka urzędu konsularnego z należnym szacunkiem i zastosuje wszelkie odpowiednie środki, aby zapewnić mu bezpieczeństwo osobiste, ochronę jego wolności i godności.

Artykuł 15

1. Państwo wysyłające ma prawo umieścić na budynku urzędu konsularnego i rezydencji kierownika urzędu konsularnego godło państwowe i tablicę z odpowiednim napisem w języku lub w językach Państwa wysyłającego oraz w języku urzędowym używanym w miejscu siedziby urzędu konsularnego.

2. Flaga Państwa wysyłającego może być wywieszona na budynku urzędu konsularnego, na rezydencji kierownika urzędu konsularnego, a także na jego środkach transportu w czasie, gdy są używane do celów urzędowych.

3. Przy korzystaniu z prawa przyznanego w niniejszym artykule należy uwzględniać ustawy i inne przepisy oraz zwyczaje Państwa przyjmującego.

Artykuł 16

1. Państwo wysyłające ma prawo, zgodnie z ustawami i innymi przepisami Państwa przyjmującego, do nabywania na własność, budowania, wynajmowania lub wykorzystywania w inny sposób terenów, budynków albo ich części, przeznaczonych na potrzeby urzędu konsularnego lub na mieszkania dla członków urzędu konsularnego, będących obywatelami Państwa wysyłającego.

2. Państwo przyjmujące udziela Państwu wysyłającemu wszelkiej potrzebnej pomocy w realizacji praw, o których mowa w ustępie 1.

3. Państwo wysyłające nie jest zwolnione od obowiązku stosowania się do ustaw i innych przepisów Państwa przyjmującego w zakresie budownictwa, planowania przestrzennego i urbanistycznego i innych ograniczeń dotyczących obszaru, na którym znajdują się te tereny, budynki lub ich części.

Artykuł 17

1. Pomieszczenia konsularne są nietykalne. Organy Państwa przyjmującego nie mogą wkraczać do tych pomieszczeń bez zgody kierownika urzędu konsularnego,

kierownika przedstawicielstwa dyplomatycznego Państwa wysyłającego w Państwie przyjmującym albo osoby wyznaczonej przez jednego z nich. Zgody kierownika urzędu konsularnego można się jednak domniemywać w razie pożaru lub innego nieszczęśliwego wypadku wymagającego niezwłocznych czynności ochronnych.

2. Państwo przyjmujące ma szczególnie obowiązek przedsięwzięcia wszelkich stosownych środków dla ochrony pomieszczeń konsularnych przed jakimkolwiek wtargnięciem lub szkodą oraz dla zapobieżenia jakiegokolwiek zakłóceniu spokoju urzędu konsularnego lub uchybieniu jego godności.

3. Pomieszczenia konsularne, ich urządzenia, mienie urzędu konsularnego, jak również jego środki transportu nie podlegają żadnej postaci rekwizycji do celów obrony narodowej lub użyteczności publicznej. Jeżeli do tych celów niezbędne jest wyłączenie, powinny być przedsięwzięte wszelkie odpowiednie środki dla uniknięcia utrudnienia wykonywania funkcji konsularnych i powinno być niezwłocznie wypłacone Państwu wysyłającemu odpowiednie i efektywne odszkodowanie.

Artykuł 18

Archiwa i dokumenty konsularne są nietykalne w każdym czasie i niezależnie od tego, gdzie się znajdują.

Artykuł 19

1. Państwo wysyłające jest zwolnione w Państwie przyjmującym od wszelkich opłat i podatków państwowych, regionalnych i komunalnych, dotyczących:

- a) terenów, budynków i części budynków przeznaczonych na potrzeby urzędu konsularnego, rezydencji kierownika urzędu konsularnego albo na mieszkania członków urzędu konsularnego, jeżeli stanowią one własność Państwa wysyłającego albo są przez to Państwo wynajmowane;
- b) umów lub dokumentów dotyczących nabycia nieruchomości wymienionych pod lit. a).

2. Państwo wysyłające jest również w Państwie przyjmującym zwolnione od wszelkich opłat i podatków państwowych, regionalnych i komunalnych dotyczących własności, posiadania lub użytkowania wszelkiego mienia ruchomego przeznaczonego wyłącznie do celów urzędu konsularnego.

3. Zwolnień wymienionych w ustępach 1 i 2 nie stosuje się do opłat i podatków ciążących na podstawie ustaw i innych przepisów Państwa przyjmującego na osobie, która zawarła umowę z Państwem wysyłającym.

4. Zwolnień wymienionych w niniejszym artykule nie stosuje się do opłat pobieranych za świadczenie usług.

Artykuł 20

1. Urzędnicy konsularni i pracownicy konsularni nie podlegają jurysdykcji władz sądowych i administracyjnych Państwa przyjmującego w odniesieniu do czynności dokonanych w wykonaniu funkcji konsularnych.

2. Postanowienia ustępu 1 nie stosuje się jednak do powództw cywilnych:

- a) wynikłych z zawarcia przez urzędnika konsularnego lub pracownika konsularnego umowy, w której nie

występował on wyraźnie lub w sposób domniemany jako przedstawiciel Państwa wysyłającego;

- b) dotyczących spadkobrania, w których urzędnik konsularny lub pracownik konsularny występuje nie w imieniu Państwa wysyłającego, a w charakterze osoby prywatnej;
- c) wytoczonych przez osoby trzecie na skutek szkód powstałych w wyniku wypadku spowodowanego w Państwie przyjmującym przez pojazd, statek lub statek powietrzny;
- d) dotyczących wszelkiego rodzaju działalności zawodowej lub handlowej wykonywanej przez pracownika konsularnego w Państwie przyjmującym poza jego obowiązkami służbowymi.

Artykuł 21

1. Urzędnik konsularny nie podlega aresztowaniu, zatrzymaniu lub ograniczeniu wolności osobistej w jakikolwiek inny sposób w odniesieniu do czynności dokonanych poza zakresem jego funkcji, z wyjątkiem wszczęcia postępowania z powodu popełnienia przestępstwa, które według prawa Państwa przyjmującego zagrożone jest karą pozbawienia wolności na czas nie krótszy niż pięć lat lub karą surowszą i to tylko na podstawie decyzji wydanej przez organy właściwe w sprawach karnych bądź w wykonaniu prawomocnego wyroku sądowego.

2. Jeżeli właściwy organ Państwa przyjmującego ma zamiar zatrzymać, aresztować lub w inny sposób pozbawić wolności członka personelu konsularnego, obowiązany jest on uprzednio poinformować o tym kierownika urzędu konsularnego. Jeżeli wyżej wymienione środki mają być zastosowane wobec kierownika urzędu konsularnego, powinien być uprzednio powiadomiony o tym kierownik przedstawicielstwa dyplomatycznego Państwa wysyłającego.

3. Jeżeli wszczęto postępowanie karne przeciwko urzędnikowi konsularnemu, jest on obowiązany stawić się przed właściwymi organami. Postępowanie powinno być jednak prowadzone ze względami należnymi mu z uwagi na jego urzędowe stanowisko oraz, z wyjątkiem przypadku przewidzianego w ustępie 1, w sposób, który by możliwie jak najmniej utrudniał wykonywanie funkcji konsularnych. Jeżeli w okolicznościach wymienionych w ustępie 1 niezbędne jest tymczasowe aresztowanie lub zatrzymanie urzędnika konsularnego, postępowanie przeciwko niemu powinno być zakończone w możliwie najkrótszym czasie.

4. W razie zatrzymania lub tymczasowego aresztowania członka personelu konsularnego, albo wszczęcia przeciwko niemu postępowania karnego, Państwo przyjmujące jest obowiązane zawiadomić o tym możliwie najszybciej kierownika urzędu konsularnego. Jeżeli jednemu z tych środków podlega ten ostatni, Państwo przyjmujące powinno zawiadomić Państwo wysyłające w drodze dyplomatycznej.

5. Właściwy organ Państwa przyjmującego ma obowiązek udzielić pełnej informacji urzędowi konsularnemu bądź przedstawicielstwu dyplomatycznemu Państwa wysyłającego o przedsięwziętych środkach, o których mowa w niniejszym artykule.

Artykuł 22

1. Członkowie urzędu konsularnego mogą być wzywani do składania zeznań w charakterze świadków przed sądami i innymi właściwymi organami Państwa przyjmującego. Jeżeli urzędnik konsularny odmawia złożenia zeznań, nie można wobec niego stosować żadnego środka przymusu ani innych sankcji. Pracownik konsularny oraz członek personelu służby nie może odmówić złożenia zeznań, z wyjątkiem przypadków określonych w ustępie 2.

2. Członkowie urzędu konsularnego nie są obowiązani do składania zeznań co do faktów związanych z wykonywaniem ich funkcji ani do przedkładania urzędowej korespondencji i dokumentów odnoszących się do ich funkcji. Mają oni również prawo odmowy udzielania opinii w charakterze ekspertów w zakresie prawa Państwa wysyłającego.

3. W razie składania zeznań przez członka urzędu konsularnego, właściwe organy Państwa przyjmującego stosują wszelkie konieczne środki, aby nie utrudniać mu wykonywania jego funkcji konsularnych oraz nie naruszyć autorytetu i godności członka urzędu konsularnego. Zeznania takie, gdy to jest możliwe, można przyjąć w jego mieszkaniu lub urzędzie konsularnym bądź przyjąć od niego oświadczenie na piśmie.

Artykuł 23

1. Państwo wysyłające może zrzec się w odniesieniu do członka urzędu konsularnego przywilejów i immunitetów przewidzianych w artykułach 20, 21 i 22 niniejszej konwencji.

2. Zrzeczenie się powinno być zawsze wyraźne, z zastrzeżeniem postanowień ustępu 3, i zakomunikowane Państwu przyjmującemu na piśmie.

3. Wszczęcie przez urzędnika konsularnego lub pracownika konsularnego postępowania w przypadku, w którym mógłby on korzystać z immunitetu jurysdykcyjnego na podstawie artykułu 20, pozbawia go prawa powołania się na immunitet jurysdykcyjny w stosunku do jakiegokolwiek powództwa wzajemnego, bezpośrednio związanego z powództwem głównym.

4. Zrzeczenie się immunitetu jurysdykcyjnego co do postępowania cywilnego lub administracyjnego nie jest uważane za pociągające za sobą zrzeczenie się immunitetu od środków wykonania orzeczenia; w stosunku do takich środków niezbędne jest odrębne zrzeczenie się.

Artykuł 24

Państwo przyjmujące powinno zwalniać członków urzędu konsularnego od wszelkich świadczeń osobistych, od wszelkiej służby publicznej jakiegokolwiek rodzaju oraz od obciążeń wojskowych, takich jak związane z rekwizycją, daninami i zakwaterowaniem.

Artykuł 25

Członkowie urzędu konsularnego zwolnieni są od wszelkich obowiązków przewidzianych w ustawach i innych przepisach Państwa przyjmującego w sprawie rejestracji cudzoziemców, zezwoleń na pobyt i zezwoleń na zatrudnienie oraz innych formalności dotyczących cudzoziemców.

Artykuł 26

1. Z zastrzeżeniem postanowień ustępu 3 członkowie urzędu konsularnego w zakresie pracy wykonywanej przez nich dla Państwa wysyłającego nie podlegają przepisom o ubezpieczeniu społecznym, jakie obowiązują w Państwie przyjmującym.

2. Zwolnienie przewidziane w ustępie 1 stosuje się również do członków personelu prywatnego, którzy są zatrudnieni wyłącznie u członków urzędu konsularnego, pod warunkiem że:

- a) nie są oni obywatelami Państwa przyjmującego ani nie mają w nim stałego miejsca pobytu;
- b) podlegają przepisom o ubezpieczeniu społecznym obowiązującym w Państwie wysyłającym lub w państwie trzecim.

3. Członkowie urzędu konsularnego zatrudniający osoby, do których nie stosuje się zwolnienia przewidzianego w ustępie 2, powinni przestrzegać obowiązków nakładanych na pracodawców przez przepisy Państwa przyjmującego o ubezpieczeniu społecznym.

4. Zwolnienie przewidziane w ustępach 1 i 2 nie wyklucza dobrowolnego uczestnictwa w systemie ubezpieczenia społecznego Państwa przyjmującego, pod warunkiem że takie uczestnictwo jest przez to Państwo dozwolone.

Artykuł 27

1. Członkowie urzędu konsularnego są zwolnieni od wszelkich opłat i podatków osobistych i rzeczowych — państwowych, regionalnych i komunalnych, z wyjątkiem:

- a) podatków pośrednich tego rodzaju, które zazwyczaj są wliczane w cenę towarów lub usług;
- b) opłat i podatków od prywatnego mienia nieruchomości położonego na terytorium Państwa przyjmującego, z zastrzeżeniem postanowień artykułu 19;
- c) podatków od spadku i podatków od przeniesienia prawa własności, pobieranych przez Państwo przyjmujące, z zastrzeżeniem postanowień lit. b) artykułu 29;
- d) opłat i podatków od prywatnych dochodów, łącznie z dochodami od kapitału, mających swe źródło w Państwie przyjmującym oraz podatków od kapitału zainwestowanego w przedsiębiorstwach handlowych lub finansowych w Państwie przyjmującym;
- e) opłat pobieranych z tytułu zapłaty za świadczenia określonych usług;
- f) opłat rejestracyjnych, sądowych, hipotecznych i stemplowych, z zastrzeżeniem postanowień artykułu 19.

2. Członkowie urzędu konsularnego zatrudniający osoby, których wynagrodzenia lub uposażenia nie są zwalniane od podatku od dochodów w Państwie przyjmującym, powinni wypełniać obowiązki nakładane na pracodawców przez ustawy i inne przepisy tego Państwa w zakresie pobierania podatku od dochodów.

Artykuł 28

1. Zgodnie z przyjętymi przez siebie ustawami i innymi przepisami Państwo przyjmujące zezwala na przywóz i wywóz oraz udziela zwolnienia od wszelkich opłat celnych, podatków i innych związanych z tym należności,

z wyjątkiem opłat za składowanie, przewóz i inne podobne usługi, co do:

- a) przedmiotów przeznaczonych do użytku służbowego urzędu konsularnego, łącznie z pojazdami mechanicznymi;
- b) przedmiotów przeznaczonych do użytku osobistego urzędników konsularnych, łącznie z przedmiotami przeznaczonymi do ich urzędzenia się oraz z pojazdami mechanicznymi; artykuły konsumpcyjne nie powinny przekraczać ilości koniecznych do bezpośredniego spożycia przez te osoby.

2. Pracownicy konsularni i członkowie personelu służby korzystają z przywilejów i zwolnień przewidzianych w ustępie 1 co do przedmiotów przywiezionych w czasie ich pierwszego instalowania się.

3. Bagaż osobisty, przywieziony przez urzędnika konsularnego, zwolniony jest od rewizji celnej. Może być on poddawany tej rewizji tylko wówczas, gdy istnieją poważne powody do przypuszczenia, że zawiera przedmioty inne niż wymienione pod lit. b) ustępu 1 albo przedmioty, których przywóz lub wywóz jest zabroniony przez ustawy i inne przepisy Państwa przyjmującego lub które podlegają jego ustawom i innym przepisom o kwarantannie. Rewizja taka powinna być dokonywana w obecności zainteresowanego urzędnika konsularnego.

Artykuł 29

W razie śmierci członka urzędu konsularnego lub członka jego rodziny Państwo przyjmujące jest obowiązane:

- a) zezwolić na wywóz ruchomego mienia zmarłego, z wyjątkiem mienia nabytego w Państwie przyjmującym, którego wywóz był zabroniony w chwili śmierci danej osoby;
- b) nie pobierać państwowych, regionalnych ani komunalnych podatków od spadku ani podatków od przeniesienia prawa własności co do mienia ruchomego, które znajdowało się w Państwie przyjmującym jedynie w związku z przebywaniem zmarłego w tym Państwie w charakterze członka urzędu konsularnego lub członka jego rodziny.

Artykuł 30

1. Państwo przyjmujące dopuszcza i ochrania swobodę porozumiewania się urzędu konsularnego dla wszelkich celów urzędowych. Przy porozumiewaniu się z rządem, przedstawicielstwami dyplomatycznymi oraz innymi urzędami konsularnymi Państwa wysyłającego, bez względu na to, gdzie się znajdują, urząd konsularny może używać wszelkich odpowiednich środków łączności, łącznie z kurierami dyplomatycznymi lub konsularnymi, pocztą dyplomatyczną lub konsularną, jak również korespondencją sporządzoną kodem lub szyfrem. Urząd konsularny może zainstalować nadajnik radiowy i używać go jedynie za zgodą Państwa przyjmującego.

2. Przy korzystaniu z publicznych środków łączności i komunikacji do urzędu konsularnego stosuje się takie same warunki, jakie obowiązują przedstawicielstwo dyplomatyczne.

3. Korespondencja urzędowa urzędu konsularnego jest nietykalna.

4. Poczty konsularnej nie wolno ani otwierać, ani zatrzymywać. Jeżeli jednak właściwe władze Państwa

przyjmującego mają poważne podstawy, aby przypuszczać, że poczta zawiera inne przedmioty niż korespondencja, dokumenty i przedmioty określone w ustępie 5, mogą prosić, aby poczta ta została otwarta w ich obecności przez upoważnionego przedstawiciela Państwa wysyłającego. Jeżeli władze Państwa wysyłającego odmówią zastosowania się do tej prośby, poczta zostanie zwrócona do miejsca, skąd pochodzi.

5. Paczki składające się na pocztę konsularną powinny być opieczetowane, posiadać widoczne oznaczenia zewnętrzne ich charakteru i mogą zawierać jedynie korespondencję urzędową, jak również dokumenty lub przedmioty przeznaczone wyłącznie do użytku urzędowego urzędu konsularnego.

6. Kurier konsularny powinien być zaopatrzony w urzędowy dokument stwierdzający jego status i określający liczbę paczek składających się na pocztę konsularną. Kurierem konsularnym może być tylko obywatel Państwa wysyłającego nie posiadający stałego miejsca pobytu w Państwie przyjmującym. W czasie wykonywania swych funkcji kurier konsularny jest chroniony przez Państwo przyjmujące. Korzysta on z nietykalności osobistej i nie może być zatrzymany, aresztowany ani pozbawiony wolności osobistej w jakikolwiek inny sposób.

7. Poczta konsularna może być powierzona kapitanowi statku lub statku powietrznego udającego się do prawnie dozwolonego miejsca przybycia. Kapitan ten powinien być zaopatrzony w urzędowy dokument, określający liczbę paczek składających się na pocztę konsularną, lecz nie jest uważany za kuriera konsularnego. Urząd konsularny może wysłać jednego ze swych członków w celu bezpośredniego i swobodnego odebrania poczty konsularnej od kapitana statku lub statku powietrznego i przekazać mu taką pocztę w ten sam sposób.

Artykuł 31

Z zastrzeżeniem swych ustaw i innych przepisów dotyczących stref, do których wstęp ze względu na bezpieczeństwo państwa jest zabroniony lub ograniczony, Państwo przyjmujące zapewni wszystkim członkom urzędu konsularnego swobodę poruszania się i podróżowania na swym terytorium.

Artykuł 32

Środki transportu będące własnością Państwa wysyłającego i przeznaczone dla celów urzędu konsularnego lub będące własnością członka urzędu konsularnego podlegają w Państwie przyjmującym przepisom o obowiązkowym ubezpieczeniu.

Artykuł 33

Członkowie rodziny korzystają odpowiednio z przywilejów i immunitetów przyznanych w artykułach 21 ustęp 3, 22 ustęp 2, 24, 25, 26, 27 i 28 ustęp 1 lit. b), ustęp 2 i 3 oraz w artykule 31 niniejszej konwencji, pod warunkiem że nie są obywatelami Państwa przyjmującego, nie mają stałego miejsca pobytu w tym Państwie i nie wykonują żadnej działalności zarobkowej.

Artykuł 34

Pracownik konsularny, który jest obywatelem Państwa przyjmującego lub ma stałe miejsce pobytu w tym Państwie, nie korzysta z przywilejów i immunitetów przyznanych w niniejszej konwencji, z wyjątkiem wymienionych w artykule 22 ustęp 2.

Część IV

Funkcje konsularne.

Artykuł 35

1. Urzędnik konsularny wykonuje funkcje konsularne w swym okręgu konsularnym.

2. Urzędnik konsularny za zgodą Państwa przyjmującego może wykonywać funkcje konsularne również poza swym okręgiem konsularnym.

Artykuł 36

Urzędnik konsularny ma prawo:

- a) chronić praw i interesów Państwa wysyłającego, jak również praw i interesów jego obywateli w Państwie przyjmującym;
- b) popierać rozwój stosunków handlowych, ekonomicznych, naukowych, kulturalnych i turystycznych między Państwem wysyłającym a Państwem przyjmującym oraz rozwijać przyjazne stosunki między obu Państwami;
- c) zapoznawać się wszelkimi legalnymi sposobami z warunkami i rozwojem życia politycznego, handlowego, gospodarczego, kulturalnego i naukowego Państwa przyjmującego, zdawać z tego sprawę rządowi Państwa wysyłającego oraz udzielać informacji osobom zainteresowanym;
- d) sprawować opiekę i udzielać pomocy obywatelom Państwa wysyłającego.

Artykuł 37

Przy wykonywaniu funkcji urzędnik konsularny może zwracać się do:

- a) właściwych miejscowych organów okręgu konsularnego;
- b) właściwych centralnych organów Państwa przyjmującego, jeżeli zezwalają na to ustawy i inne przepisy lub zwyczaje tego Państwa albo umowy międzynarodowe w tym zakresie.

Artykuł 38

1. Urzędnik konsularny, zgodnie z ustawami i innymi przepisami Państwa przyjmującego, ma prawo zastępować przed sądami i innymi organami Państwa przyjmującego obywateli Państwa wysyłającego, gdy obywatele ci z powodu nieobecności lub jakiegokolwiek innej przyczyny nie są w stanie podjąć w odpowiednim czasie ochrony praw i interesów.

2. Zastępstwo, o którym mowa w ustępie 1, ustaje z chwilą, gdy osoba ta ustanowi swego pełnomocnika lub sama zapewni ochronę swych praw i interesów.

Artykuł 39

Urzędnik konsularny ma prawo:

- a) wydawać obywatelom Państwa wysyłającego paszporty lub inne dokumenty podróży, przedłużać ich ważność, a także je unieważniać;
- b) udzielać wiz i przedłużać ich ważność.

Artykuł 40

1. Urzędnik konsularny ma prawo:

- a) prowadzić rejestr obywateli Państwa wysyłającego w swym okręgu konsularnym;
- b) przyjmować podania i oświadczenia w związku z obywatelstwem obywateli Państwa wysyłającego i wydawać dokumenty z tym związane;
- c) prowadzić rejestrację urodzeń, małżeństw i zgonów obywateli Państwa wysyłającego, uzyskiwać i dostarczać wypisy z ksiąg stanu cywilnego urodzeń, małżeństw i zgonów oraz wydawać odpowiednie dokumenty;
- d) przyjmować oświadczenia o wstąpieniu w związek małżeński lub udzielać ślubów pod warunkiem, że obie osoby zawierające małżeństwo są obywatelami Państwa wysyłającego, oraz wydawać odpowiednie dokumenty;
- e) przyjmować podania i oświadczenia od obywateli Państwa wysyłającego w sprawie ich statusu w zakresie stanu cywilnego.

2. Postanowienia ustępu 1 nie zwalniają jednak obywateli Państwa wysyłającego od obowiązku przestrzegania ustaw i innych przepisów Państwa przyjmującego w sprawie rejestracji urodzeń, małżeństw i zgonów.

3. Właściwe organy Państwa przyjmującego na wniosek urzędu konsularnego będą niezwłocznie i nieodpłatnie przysyłać urzędowi konsularnemu do celów urzędowych odpisy i wyciągi dokumentów stanu cywilnego dotyczące obywateli Państwa wysyłającego.

4. Właściwe organy Państwa przyjmującego informują niezwłocznie urzędnika konsularnego Państwa wysyłającego o zawarciu małżeństwa przez obywatela Państwa wysyłającego, przekazując z urzędu i bezpłatnie urzędownikowi konsularnemu odpis aktu zawarcia małżeństwa.

Artykuł 41

Urzędnik konsularny ma prawo:

- a) przyjmować, sporządzać i uwierzytelniać oświadczenia obywateli Państwa wysyłającego;
- b) sporządzać, uwierzytelniać i przechowywać testamenty i inne dokumenty związane z testamentami;
- c) uwierzytelniać własnoręczność podpisów obywateli Państwa wysyłającego;
- d) legalizować wszelkie akty i dokumenty wydane przez organy Państwa wysyłającego lub Państwa przyjmującego, poświadczając wyciągi i odpisy z tych dokumentów;
- e) tłumaczyć dokumenty i poświadczając zgodność tłumaczeń;
- f) wydawać i uwierzytelniać dokumenty pochodzenia towarów.

Artykuł 42

Urządnik konsularny ma prawo wykonywać następujące czynności w urzędzie konsularnym, a także w swoim mieszkaniu, w mieszkaniu obywatela Państwa wysyłającego, jak również na statku lub statku powietrznym należącym do Państwa wysyłającego:

- a) sporządzać i uwierzytelniać dokumenty i umowy, które zawierają między sobą obywatela Państwa wysyłającego, jeżeli nie są sprzeczne z ustawami i innymi przepisami Państwa przyjmującego i jeżeli nie dotyczą one ustanowienia lub przeniesienia praw do nieruchomości w tym Państwie;
- b) sporządzać i uwierzytelniać dokumenty i umowy, bez względu na obywatelstwo osób będących stronami, jeżeli te dokumenty i umowy odnoszą się wyłącznie do mienia lub praw istniejących w Państwie wysyłającym i wywołują skutki prawne wyłącznie w tym Państwie, pod warunkiem że dokumenty i umowy nie są sprzeczne z ustawami i innymi przepisami Państwa przyjmującego.

Artykuł 43

Dokumenty i umowy wymienione w artykułach 41 i 42 niniejszej konwencji, sporządzone, zalegalizowane, uwierzytelnione lub poświadczane przez urzędnika konsularnego Państwa wysyłającego, uważane są za dokumenty urzędowe i mają taką samą moc dowodową jak dokumenty i umowy zalegalizowane, uwierzytelnione lub poświadczane przez właściwe organy Państwa przyjmującego, jeżeli treść ich nie jest sprzeczna z ustawami i innymi przepisami tego Państwa.

Artykuł 44

1. Urządnik konsularny ma prawo przyjmować do depozytu dokumenty, pieniądze, przedmioty wartościowe i inne mienie od obywateli Państwa wysyłającego należące do tych obywateli.

2. Urządnik konsularny ma również prawo przyjmować w celu przekazania osobom uprawnionym przedmioty zagubione przez obywateli Państwa wysyłającego podczas ich pobytu w Państwie przyjmującym.

3. Wymienione dokumenty, pieniądze, przedmioty wartościowe i inne mienie mogą być wywiezione z Państwa przyjmującego tylko zgodnie z ustawami i innymi przepisami tego Państwa.

Artykuł 45

1. Urządnik konsularny ma prawo na wniosek właściwych organów Państwa wysyłającego:

- a) doręczać obywatelom Państwa wysyłającego przebywającym na terytorium Państwa przyjmującego pisma sądowe i pozasądowe;
- b) przekazywać wnioski organom Państwa przyjmującego właściwym dla danego postępowania.

2. Urządnik konsularny może na wniosek właściwych organów Państwa wysyłającego przesłuchiwać obywateli tego Państwa w charakterze stron, świadków lub biegłych, pod warunkiem że wyrażą na to zgodę.

Artykuł 46

W razie zgonu obywatela Państwa wysyłającego, który nastąpił na terytorium Państwa przyjmującego, właściwe organy tego Państwa powiadomią niezwłocznie o tym właściwego urzędnika konsularnego oraz przekażą mu bezpłatnie odpis aktu zgonu albo inny dokument stwierdzający fakt zgonu.

Artykuł 47

1. W razie otwarcia spadku na terytorium Państwa przyjmującego, właściwy organ tego Państwa poinformuje o tym niezwłocznie urzędnika konsularnego Państwa wysyłającego, jeżeli spadkobierca uprawniony lub zapisobierca jest obywatelem Państwa wysyłającego, nie posiadającym stałego miejsca pobytu na terytorium Państwa przyjmującego i nie mającym swego pełnomocnika na tym terytorium.

2. W razie gdy właściwe organy Państwa przyjmującego uzyskają informacje o otwarciu spadku po zmarłym obywatelu Państwa wysyłającego w Państwie przyjmującym, który nie posiada spadkobiercy ani wykonawcy testamentu w Państwie przyjmującym, niezwłocznie informują o tym urzędnika konsularnego Państwa wysyłającego.

Artykuł 48

1. Urządnik konsularny ma prawo:

- a) podejmować odpowiednie środki dla zabezpieczenia spadku po zmarłym obywatelu Państwa wysyłającego, znajdującego się na terytorium Państwa przyjmującego. W celu ochrony interesów obywatela Państwa wysyłającego może on zwracać się do właściwych organów Państwa przyjmującego i żądać, aby organy te podjęły niezbędne środki dla zabezpieczenia spadku po zmarłym i informowały go o podjętych środkach, oraz być obecnym przy sporządzaniu spisu inwentarza oraz przy nałożeniu i zdjęciu pieczęci, jeżeli obywatel ten nie jest w inny sposób reprezentowany;
- b) reprezentować i chronić interesy przed sądami i innymi właściwymi organami Państwa przyjmującego obywatela Państwa wysyłającego uprawnionego do spadku lub mającego roszczenie do spadku w Państwie przyjmującym, niezależnie od obywatelstwa osoby zmarłej, jeżeli obywatel ten jest nieobecny w Państwie przyjmującym lub jest małoletni, do czasu ustanowienia swego pełnomocnika.

2. W razie otwarcia spadku po obywatelu Państwa wysyłającego organy Państwa przyjmującego przekażą urzędnikowi konsularnemu odpis testamentu oraz posiadane informacje o spadkobiercach, ich miejscu zamieszkania lub pobytu, o składzie i wartości masy spadkowej, a także informacje o tym, czy wszczęte zostało postępowanie spadkowe i w jakim stadium się ono znajduje.

3. Przy realizacji czynności wymienionych w ustępach 1 i 2 urzędnik konsularny współpracuje i udziela pomocy, bezpośrednio lub za pośrednictwem swego przedstawiciela, właściwemu organowi Państwa przyjmującego.

4. Jeżeli po zakończeniu postępowania spadkowego lub innych czynności urzędowych w Państwie przyjmującym

jącym ruchomości spadkowe lub wartość uzyskana ze sprzedaży tych ruchomości lub nieruchomości przypadną spadkobiercom, uprawnionym lub zapisobiercom, będącym obywatelami Państwa wysyłającego, nie posiadającym stałego miejsca pobytu w Państwie przyjmującym i nie mającym swego pełnomocnika, mienie to lub wartość uzyskana z jego sprzedaży zostaną przekazane urzędnikowi konsularnemu Państwa wysyłającego, pod warunkiem że:

- a) spadkobierca, uprawniony lub zapisobierca udowodnią swoje prawo do spadku;
- b) uzyska się, w razie potrzeby, zgodę właściwych organów Państwa przyjmującego na przekazanie mienia spadkowego lub wartości uzyskanej z jego sprzedaży;
- c) zostały zapłacone lub zabezpieczone wszystkie długi spadkowe, zgłoszone w terminie określonym przez ustawy i inne przepisy Państwa przyjmującego;
- d) zostały zapłacone lub zabezpieczone wszystkie opłaty spadkowe.

5. W razie gdy obywatel Państwa wysyłającego zmarł w czasie podróży lub przejazdu tranzytem przez terytorium Państwa przyjmującego, przedmioty osobiste, dokumenty, pieniądze i inne walory, które miał przy sobie i których nie zażądał obecny przy tym spadkobierca, zostają przekazane bez specjalnego postępowania urzędnikowi konsularnemu Państwa wysyłającego w celu przesłania ich spadkobiercy lub innej upoważnionej osobie. Wywóz tego mienia i transfer pieniędzy będzie dokonany zgodnie z ustawami i innymi przepisami Państwa przyjmującego.

Artykuł 49

1. Właściwe organy Państwa przyjmującego powiadają urzędnika konsularnego o potrzebie ustanowienia opiekuna lub kuratora nad obywatelem Państwa wysyłającego posiadającym stałe miejsce pobytu na terytorium Państwa przyjmującego.

2. Urzędnik konsularny w przypadkach przewidzianych w ustępie 1 może współdziałać z właściwymi organami Państwa przyjmującego, a w szczególności proponować odpowiednią osobę na opiekuna lub kuratora.

3. W razie gdy zarządzanie mieniem małoletniego lub innej osoby nie posiadającej zdolności do czynności prawnych nie jest zapewnione, urzędnik konsularny może proponować osobę do zarządzania tym mieniem lub zwracać się do właściwych organów Państwa przyjmującego o podjęcie niezbędnych w tym celu środków.

Artykuł 50

Urzędnik konsularny ma prawo porozumiewać się z każdym obywatelem Państwa wysyłającego, udzielać mu pomocy lub rady i w razie konieczności zapewnić mu opiekę prawną. Państwo przyjmujące nie będzie w żaden sposób ograniczać możliwości porozumiewania się obywateli Państwa wysyłającego z urzędem konsularnym ani dostępu do tego urzędu.

Artykuł 51

1. Właściwe organy Państwa przyjmującego powiadają niezwłocznie, a w każdym razie nie później niż

w terminie trzech dni, urząd konsularny Państwa wysyłającego o każdym przypadku zatrzymania, aresztowania lub pozbawienia wolności osobistej w jakikolwiek inny sposób w danym okręgu konsularnym obywatela Państwa wysyłającego. Właściwe organy Państwa przyjmującego są obowiązane przekazywać niezwłocznie wiadomości skierowane przez osobę zatrzymaną, aresztowaną lub pozbawioną wolności w jakikolwiek inny sposób do urzędu konsularnego.

2. Urzędnik konsularny ma prawo odwiedzać obywatela, o którym mowa w ustępie 1, rozmawiać z nim, korespondować oraz zapewniać mu zastępstwo prawne przed sądem. Realizacja prawa urzędnika konsularnego do odwiedzin takiego obywatela nie może być przyznawana później niż piątego dnia od dnia zatrzymania, aresztowania lub pozbawienia wolności osobistej w jakikolwiek inny sposób.

3. Urzędnik konsularny ma prawo wielokrotnie odwiedzać obywatela Państwa wysyłającego, przebywającego w areszcie tymczasowym lub odbywającego karę pozbawienia wolności na podstawie prawomocnego wyroku sądowego.

4. Uprawnienia określone w niniejszym artykule będą wykonywane zgodnie z ustawami i innymi przepisami Państwa przyjmującego, z zastrzeżeniem że nie uchylają one tych uprawnień.

5. Właściwe organy Państwa przyjmującego niezwłocznie poinformują osobę zainteresowaną o przysługujących jej prawach na podstawie niniejszego artykułu.

Artykuł 52

Właściwe organy Państwa przyjmującego powiadają niezwłocznie urzędnika konsularnego o wypadkach, w których wyniku obywatele Państwa wysyłającego ponieśli śmierć lub doznali ciężkich uszkodzeń ciała.

Artykuł 53

1. Urzędnik konsularny ma prawo udzielać wszelkiej pomocy statkom Państwa wysyłającego oraz załogom tych statków podczas ich pobytu w jego okręgu konsularnym na wodach terytorialnych lub wewnętrznych albo w portach Państwa przyjmującego.

2. Urzędnik konsularny może odwiedzać statek Państwa wysyłającego po dokonaniu odprawy przy jego wejściu do portu i swobodnie kontaktować się z kapitanem, załogą i pasażerami będącymi obywatelami Państwa wysyłającego. Urzędnik konsularny może przybyć w towarzystwie członków urzędu konsularnego.

3. Kapitan i członkowie załogi statku mogą swobodnie odwiedzać urząd konsularny Państwa wysyłającego, porozumiewać się oraz kontaktować z urzędnikami konsularnymi.

4. Urzędnik konsularny nie naruszając uprawnień właściwych organów Państwa przyjmującego ma prawo:

- a) prowadzić w razie potrzeby postępowanie dotyczące jakiegokolwiek incydentu, jaki zdarzył się na statku Państwa wysyłającego, przesłuchiwać kapitana statku

lub innych członków załogi w związku z takim incydentem, sprawdzać dokumenty statku, przyjmować oświadczenia dotyczące żeglugi i celu podróży statku, jak również ułatwiać wejścia, postój i wyjścia statku Państwa wysyłającego;

- b) pośredniczyć w rozstrzyganiu sporów między kapitanem statku a innymi członkami załogi, łącznie ze sporami dotyczącymi umów o zatrudnieniu i wynagrodzenia;
- c) podejmować czynności związane z zatrudnieniem lub zwolnieniem kapitana statku i innych członków załogi;
- d) podejmować środki w celu zapewnienia leczenia szpitalnego i powrotu do kraju kapitana statku lub innego członka załogi;
- e) przyjmować, sporządzać lub poświadczать wszelkie dokumenty podróży i inne dokumenty, które są wymagane w myśl przepisów Państwa wysyłającego, dotyczące statku Państwa wysyłającego lub jego ładunku;
- f) podejmować inne środki w celu przestrzegania ustaw i innych przepisów Państwa wysyłającego dotyczących statków i żeglugi;
- g) podejmować wszelkie środki potrzebne w celu zachowania dyscypliny i porządku na statku.

5. Urzędnik konsularny ma prawo występować wspólnie z kapitanem statku lub innym członkiem załogi przed sądem lub innym organem Państwa przyjmującego w celu udzielenia im pomocy w postępowaniu toczącym się przed tym sądem lub organem.

6. Właściwe organy Państwa przyjmującego uznają wszelkie środki podjęte przez urzędnika konsularnego zgodnie z ustawami i innymi przepisami Państwa wysyłającego w stosunku do statków tego Państwa i ich załóg. Przy wykonywaniu takich funkcji urzędnik konsularny może zwracać się o pomoc do właściwych organów Państwa przyjmującego.

Artykuł 54

1. W razie gdy sąd lub inny właściwy organ Państwa przyjmującego zamierza pozbawić wolności lub przesłuchać kapitana statku albo innego członka załogi, lub zająć mienie, lub przeprowadzić na pokładzie statku Państwa wysyłającego urzędowe dochodzenie, sąd lub inny właściwy organ Państwa przyjmującego umożliwi kapitanowi statku albo innemu członkowi załogi, występującemu w imieniu kapitana, poinformowanie o tym urzędzie konsularnego w takim czasie, aby urzędnik konsularny lub jego przedstawiciel mógł być obecny przy tej czynności. Jeżeli urzędnik konsularny nie był obecny, ma on prawo otrzymać pełną informację od sądu lub innego właściwego organu o podjętych czynnościach, a organy te mają obowiązek udzielić takiej informacji urzędowi konsularnemu.

2. Postanowien ustępu 1 nie stosuje się do zwykłej kontroli przeprowadzonej przez organy Państwa przyjmującego w sprawach paszportowych, celnych, zdrowia publicznego, zanieczyszczenia wód i ratowania życia na morzu lub na wodach wewnętrznych.

Artykuł 55

1. Jeżeli statek Państwa wysyłającego uległ rozbiciu, uszkodzeniu, utracił na mieliźnie lub doznał innej awarii na wodach terytorialnych lub wewnętrznych Państwa przyjmującego, właściwe organy tego Państwa powiadomią o tym niezwłocznie urząd konsularny Państwa wysyłającego, zapoznając go ze środkami podjętymi w celu ratowania podróżnych, statku, członków załogi i ładunku.

2. Urzędnik konsularny może udzielić wszelkiej pomocy statkowi — członkom załogi lub pasażerom jak również podjąć środki w celu ochrony ładunku i naprawy statku. Właściwe organy Państwa przyjmującego udziela wszelkiej niezbędnej pomocy urzędnikowi konsularnemu przy podejmowaniu środków związanych z awarią statku Państwa wysyłającego. Urzędnik konsularny może również domagać się od organów Państwa przyjmującego, aby same podjęły takie środki.

3. Jeżeli armator, kapitan statku lub inna upoważniona osoba nie mają możliwości podjęcia niezbędnych środków w celu zabezpieczenia statku i jego ładunku, urzędnik konsularny może, jeżeli pozwalają na to ustawy i inne przepisy Państwa wysyłającego, podjąć w imieniu armatora środki, jakie mógłby podjąć armator w takim przypadku.

4. Postanowienia ustępu 3 stosuje się również do każdego przedmiotu należącego do obywatela Państwa wysyłającego i stanowiącego część ładunku statku oraz Państwa wysyłającego lub państwa trzeciego, jeżeli przedmiot ten został znaleziony na brzegu, w pobliżu brzegu lub przyplłynął do portu Państwa przyjmującego.

5. Statek, który uległ awarii, oraz jego ładunek i zapasy na statku nie podlegają opłatom celnym na terytorium Państwa przyjmującego, o ile nie będą one udostępnione do użytku lub spożyte w tym Państwie.

6. Urzędnik konsularny ma prawo uczestniczenia w postępowaniu wszczętym w celu ustalenia przyczyn awarii statku lub innego uszkodzenia.

Artykuł 56

Urzędnik konsularny ma prawo odwiedzania każdego statku udającego się do portów Państwa wysyłającego w celu uzyskania informacji umożliwiających mu wystawienie lub podpisanie dokumentów wymaganych przez ustawy i inne przepisy Państwa wysyłającego dla wejścia statku do portów tego Państwa, a także w celu przekazania właściwym organom Państwa wysyłającego informacji, o które te organy się zwracają.

Artykuł 57

Jeżeli członek załogi statku Państwa wysyłającego zmarł lub zaginął w Państwie przyjmującym na statku bądź na lądzie, kapitan lub jego zastępca oraz urzędnik konsularny Państwa wysyłającego są wyłącznie właściwi do sporządzania spisu inwentarza przedmiotów, walorów i innego mienia pozostawionego przez zmarłego lub zaginionego i do dokonania innych czynności koniecznych dla zabezpieczenia mienia i jego przekazania spadkobiercom. Jednakże gdy zmarły lub zaginiony jest obywatelem

Państwa przyjmującego, kapitan lub jego zastępca sporządza spis inwentarza w momencie stwierdzenia zgonu lub zaginięcia. Jedna kopia tego spisu jest doręczana organom Państwa przyjmującego, które są właściwe do dokonywania wszelkich czynności koniecznych dla zabezpieczenia mienia i przekazania spadkobiercom. Organy te poinformują o swych czynnościach urząd konsularny Państwa wysyłającego.

Artykuł 58

W razie gdy członek załogi nie będący obywatelem Państwa przyjmującego nie powrócił na statek, właściwe organy Państwa przyjmującego, na prośbę kapitana lub urzędnika konsularnego, udziela pomocy w celu poszukiwania takiej osoby.

Artykuł 59

Postanowienia artykułów 53—58 niniejszej konwencji stosuje się odpowiednio do statków powietrznych Państwa wysyłającego, pod warunkiem że zastosowanie to nie będzie sprzeczne z postanowieniami dwustronnych lub wielostronnych umów lotniczych, obowiązujących między Umawiającymi się Stronami.

Artykuł 60

1. Urząd konsularny może pobierać na terytorium Państwa przyjmującego za czynności konsularne opłaty konsularne zgodnie z ustawami i innymi przepisami Państwa wysyłającego.

2. Kwoty pobierane z tytułu czynności konsularnych, wymienione w ustępie 1, są wolne od wszelkich podatków i opłat Państwa przyjmującego.

Artykuł 61

1. Urzędnik konsularny ma prawo wykonywać funkcje wymienione w niniejszej konwencji, jak również inne funkcje konsularne powierzone mu przez Państwo wysyłające, których nie zakazują ustawy i inne przepisy Państwa przyjmującego lub którym Państwo to się nie sprzeciwia.

2. Za zgodą Państwa przyjmującego urząd konsularny Państwa wysyłającego może wykonywać w Państwie przyjmującym funkcje konsularne na rzecz państwa trzeciego.

Część V

Postanowienia ogólne i końcowe.

Artykuł 62

W korespondencji urzędowej z organami Państwa przyjmującego urzędnicy konsularni posługują się językiem urzędowym używanym w okręgu konsularnym.

Artykuł 63

1. Wszystkie osoby korzystające z przywilejów i immunitetów na podstawie niniejszej konwencji są obowiązane bez uszczerbku dla tych przywilejów i immunitetów przestrzegać ustaw i innych przepisów Państwa przyjmującego.

2. Pomieszczenia konsularne nie będą używane w sposób niezgodny z wykonywaniem funkcji konsularnych.

Artykuł 64

1. Postanowienia niniejszej konwencji stosuje się odpowiednio w razie wykonywania funkcji konsularnych przez przedstawicielstwo dyplomatyczne.

2. Imiona i nazwiska członków przedstawicielstwa dyplomatycznego przydzielonych do służby konsularnej przedstawicielstwa dyplomatycznego, notyfikowane są ministerstwu spraw zagranicznych Państwa przyjmującego.

3. Członkowie przedstawicielstwa dyplomatycznego wymienieni w ustępie 2 korzystają nadal z przywilejów i immunitetów przysługujących im na podstawie ich statusu dyplomatycznego.

Artykuł 65

1. Konwencja niniejsza podlega ratyfikacji i wejdzie w życie po upływie trzydziestego dnia od dnia wymiany dokumentów ratyfikacyjnych, która nastąpi w Belgradzie.

2. Niniejsza konwencja zawarta jest na czas nieokreślony. Może ona być wypowiedziana w drodze notyfikacji przez każdą z Umawiających się Stron; w takim przypadku utraci moc po upływie sześciu miesięcy od dnia wypowiedzenia.

Artykuł 66

W dniu wejścia w życie niniejszej konwencji traci moc Konwencja konsularna między Polską Rzeczpospolitą Ludową a Federacyjną Ludową Republiką Jugosławii, podpisana w Belgradzie dnia 17 listopada 1958 r.

Sporządzono w Warszawie dnia 2 grudnia 1982 r. w dwóch egzemplarzach, każdy w językach polskim i chorwackim literackim, przy czym obydwa teksty mają jednakową moc.

Na dowód czego pełnomocnicy Umawiających się Stron podpisali niniejszą konwencję i opatrzili ją pieczęciami.

Z upoważnienia
Rządu Polskiej Rzeczypospolitej
Ludowej

M. Dmochowski

Z upoważnienia
Związkowej Rady Wykonawczej Skupstiny Socjalistycznej Federacyjnej Republiki Jugosławii

M. Maksic

Po zaznajomieniu się z powyższą konwencją Rada Państwa uznała ją i uznaje za słuszną zarówno w całości, jak i każde z postanowień w niej zawartych; oświadcza, że jest ona przyjęta, ratyfikowana i potwierdzona, oraz przyrzeka, że będzie niezmiennie zachowywana.

Na dowód czego wydany został akt niniejszy, opatrzony pieczęcią Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.

Dano w Warszawie dnia 24 lutego 1983 r.

Przewodniczący Rady Państwa: *H. Jabłoński*

L. S.

Minister Spraw Zagranicznych: *S. Olszowski*

49

OŚWIADCZENIE RZĄDOWE

z dnia 8 lutego 1984 r.

w sprawie wymiany dokumentów ratyfikacyjnych Konwencji konsularnej między Rządem Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej a Związkową Radą Wykonawczą Skupstiny Socjalistycznej Federacyjnej Republiki Jugosławii, podpisanej w Warszawie dnia 2 grudnia 1982 r.

Podaje się niniejszym do wiadomości, że zgodnie z art. 65 Konwencji konsularnej między Rządem Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej a Związkową Radą Wykonawczą Skupstiny Socjalistycznej Federacyjnej Republiki Jugosławii, podpisanej w Warszawie dnia 2 grudnia 1982 r., nastąpiła w Belgradzie dnia 6 października 1983 r.

wymiana dokumentów ratyfikacyjnych wymienionej konwencji.

Powyższa konwencja weszła w życie dnia 6 listopada 1983 r.

Minister Spraw Zagranicznych: *S. Olszowski*

50

OŚWIADCZENIE RZĄDOWE

z dnia 17 lutego 1984 r.

w sprawie wejścia w życie zmian do tekstu załącznika I do Konwencji międzynarodowej o przewozie towarów kolejami (CIM), podpisanej w Bernie dnia 25 lutego 1961 r., zawierającego Regulamin międzynarodowy dla przewozu koleją towarów niebezpiecznych (RID).

Podaje się niniejszym do wiadomości, że dnia 1 lipca 1983 r. weszły w życie zmiany do tekstu załącznika I do Konwencji międzynarodowej o przewozie towarów kolejami (CIM), podpisanej w Bernie dnia 25 lutego 1961 r., zawierającego Regulamin międzynarodowy dla przewozu koleją towarów niebezpiecznych (RID) (Dz. U. z 1968 r.

Nr 21, poz. 137), przyjęte w listopadzie 1981 r. przez Komisję Rzecznawców na jej XXII sesji.

Równocześnie podaje się do wiadomości, że tekst zmian przechowywany jest w Ministerstwie Spraw Zagranicznych i w Ministerstwie Komunikacji.

Minister Spraw Zagranicznych: *S. Olszowski*